

LANDINFO

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Temanotat

Etiopia

Folkeregistrering og ID-dokumenter

31. januar 2020

© Landinfo 2020

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgata 33 A
Postboks 2098 Vika
0125 Oslo
Tel: 23 30 94 70
E-post: landinfo@landinfo.no
www.landinfo.no

Om Landinfos temanotater

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos temanotater er basert på opplysninger fra nøye utvalgte kilder. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

Temanotatene bygger på både skriftlig og muntlig kildemateriale. En del av informasjonen som formidles, er innhentet gjennom samtaler med kilder på informasjonsinnhentingstreiser. Landinfo tilstreber bredde i kildetilfanget, og så langt mulig er det innhentet informasjon fra kilder som arbeider uavhengig av hverandre. Alt benyttet kildemateriale er fortløpende referert i temanotatene. Hensyn til enkelte kilders ønske om anonymitet er ivaretatt.

Notatene gir ikke et uttømmende bilde av temaene som undersøkes, men belyser problemstillinger som er relevante for UDIs og UNEs behandling av utlendingssaker.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos temanotater gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

About Landinfo's reports

The Norwegian Country of Origin Information Centre, Landinfo, is an independent body within the Norwegian Immigration Authorities. Landinfo provides country of origin information (COI) to the Norwegian Directorate of Immigration (Utlendingsdirektoratet – UDI), the Immigration Appeals Board (Utlendingsnemnda – UNE) and the Norwegian Ministry of Justice and Public Security.

Reports produced by Landinfo are based on information from carefully selected sources. The information is collected and analysed in accordance with [common methodology for processing COI](#) and [Landinfo's internal guidelines on source and information analysis](#).

To ensure balanced reports, efforts are made to obtain information from a wide range of sources. Many of our reports draw on findings and interviews conducted on fact-finding missions. All sources used are referenced. Sources hesitant to provide information to be cited in a public report have retained anonymity.

The reports do not provide exhaustive overviews of topics or themes, but cover aspects relevant for the processing of asylum and residency cases.

Country of Origin Information presented in Landinfo's reports does not contain policy recommendations nor does it reflect official Norwegian views.

Summary

Ethiopia established the Vital Events Registration Agency (VERA) in 2012. In 2016, VERA started registration of vital events (birth, marriage, divorce, death) in local VERA offices. The note provides a general description of the procedures pertaining to the registration of events, as well as the issuance of certificates. Furthermore, the note deals with registration within the *kebele*, and the issuance of the kebele card, the most important ID card in Ethiopia, as well as passports. Finally, the quality of Ethiopian documents is briefly discussed.

Sammendrag

Etiopia opprettet et nytt folkeregister (Vital Events Registration Agency, VERA) i 2012. I 2016 begynte registreringen av sivilstatushendelser (fødsel, ekteskap, skilsmisse og død) ved de lokale registreringskontorene. Notatet beskriver i generelle trekk rutinene for registrering av sivilstatushendelser i folkeregisteret, samt utstedelse av attester. Notatet tar også for seg registrering i kebele og utstedelse av det viktigste ID-dokumentet i en etiopisk sammenheng, kebele-kortet. Deretter tar notatet for seg søknads- og utstedelsesprosedyrer for pass. Notatet avsluttes med noen kommentarer knyttet til etiopiske dokumenters notoritet.

Innhold

1 Innledning	6
2 Administrativ inndeling	6
2.1 Administrasjonsspråk	7
3 Navnetradisjoner	7
4 Etablering av nytt folkeregister	8
4.1 Mangelfull registrering av hendelser	9
5 Registrering av personopplysninger og utstedelse av attester	10
5.1 Fødsel.....	12
5.1.1 Fødselsattest	13
5.1.2 Etterregistrering av fødsler	14
5.2 Død ¹⁴	
6 Ekteskap	15
7 Skilsmisse	15
8 Kort om sivilstatusdokumenter for flyktninger	16
9 ID-kort (kebele-kort)	17
9.1 Kort om kebelen	17
9.2 Kebele-register.....	18
9.3 Kebele-kort	18
9.4 Flytting fra en kebele til en annen	19
9.5 Addis Ababa City Resident ID Card	19
10 Pass	20
10.1 Beskrivelse av passet	20
10.2 Utstedende myndighet	20
10.3 Søknadsprosedyre	21
10.4 Utstedelsesprosedyre	22
10.5 Fornyelse av pass	22
10.6 Mistet eller stjålet pass.....	22
10.7 Barn.....	22
11 Legalisering av dokumenter	23
12 Kommentar til dokumentenes notoritet	23
12.1 Korrupsjon	23
12.2 Ekte dokumenter med uriktig innhold	24
12.3 Falske dokumenter og pass	25
13 Referanser	26

1 Innledning

Dette temanotatet gir en kortfattet redegjørelse for folkeregistreringen som kom i gang etter at det nye folkeregisteret Vital Events Registration Agency (VERA)¹ ble etablert i 2012, og gjort operativt fra 2016. Videre tar notatet opp prosedyrer for utstedelse av etiopiske attester, samt de viktigste etiopiske identitetsdokumentene, ID-kort (kebele-kort) og pass. I tillegg vil registrering av sivilstatushendelser og utsteding av attester for flyktninger som oppholder seg i Etiopia nevnes kort.

Temanotatet bygger dels på åpen offentlig tilgjengelig informasjon, som nettsidene til etiopiske myndigheter og andre publikasjoner på nett. Den viktigste skriftlige kilden for notatet er Verdensbankens rapport om dokumentsituasjonen i Etiopia fra 2016 (World Bank 2016).

Notatet bygger også på informasjon som Landinfo, sammen med Nasjonalt ID-senter, innhentet under en informasjonsinnhentingsreise til Addis Abeba i september 2019. Delegasjonen hadde møter med en rekke offentlige instanser som arbeider med registrering av identitetsopplysninger, utstedelse av attester og ID-dokumenter, samt legalisering av dokumenter. I tillegg hadde delegasjonen møter med andre lands ambassader og internasjonale organisasjoner.

I samarbeid med Nasjonalt ID-senter hadde Landinfo et møte med den etiopiske ambassaden i Stockholm i november 2019. Informasjonen fra møtet omhandlet først og fremst prosedyrer ved søknad om pass via ambassaden i Stockholm (Landinfo 2019), men en del informasjon fra møtet er også relevant for søknad om pass fra Etiopia.²

Innføringen av et nytt folkeregistreringssystem er under utrulling i Etiopia. Lov om folkeregistrering ble vedtatt i 2012, men først i 2016 ble registreringen igangsatt. Selv om loven om folkeregistrering (2012) er en føderal lov, er de ulike regionalstatene på ulike stadier av implementeringen av loven. Landinfo har først og fremst informasjon om dokumentsituasjonen i Addis Abeba. Forholdene i de øvrige statene har Landinfo kun anekdotisk informasjon om.

2 Administrativ inndeling

Etiopia er en av Afrikas eldste kulturer med en dokumentert historie som går tilbake flere tusen år før vår tidsregning. I 1974 ble et 700 år gammelt keiser-

¹ I 2018 ble VERA (Vital Events Registration Agency) slått sammen med Main Department for Immigration and National Affairs, og skiftet navn til INVEA (Immigration, Nationality and Vital Events Agency). VERA består fortsatt som en egen etat innad i INVEA.

² Rutiner for utstedelse av pass ved den etiopiske utenriksstasjonen i Stockholm beskrives i en egen respons (Landinfo 2019).

dynasti erstattet av et militærregime, kalt Derg. Etter en borgerkrig på 1990-tallet fikk Etiopia et formelt demokratisk styre, men i praksis har landet vært en ettpartistat under koalisjonen Ethiopian People's Revolutionary Democratic Front, EPRDF. Da nåværende statsminister Abiy overtok i april 2018, satte han i gang omfattende endringer i landet, også i forvaltningsstrukturen.

I 1995 ble Etiopia etablert som en føderasjon, hvor de viktigste etniske gruppene fikk sin egen regionalstat med en viss grad av indre selvstyre. Føderasjonen består av ni regionalstater og to føderale bystater.³ Hver regionalstat (*killil*) er inndelt i administrative enheter kalt *zon* (sone), *woreda* (distrikt), som igjen er inndelt i *kebeles* (nabolag). I Addis Abeba er *woreda* det laveste administrasjonsnivået (INVEA, møte i Addis Abeba september 2019).

Identitetsforvaltningen i Etiopia har tradisjonelt tatt utgangspunkt i kebelen. Kebelen fører bostedsregister over de som er bosatt der, utsteder attester og bekreftelser, samt det viktigste ID-dokumentet i en etiopisk sammenheng, kebelekortet. Dette beskrives nærmere i punkt 9 under.

2.1 Administrasjonsspråk

Amharisk er offisielt språk i Etiopia, og har historisk sett vært det dominerende språket i Etiopia. Det er det viktigste arbeidsspråket i offentlig forvaltning og føderale styringsorganer, og brukes som kommunikasjonsspråk i hele Etiopia, særlig i byer og urbane strøk (Appleyard & Orwin 2008, s. 271). I tillegg er engelsk vanlig i offisielle sammenhenger.

Med unntak av pass, har ingen etiopiske dokumenter hatt en enhetlig utforming før VERA overtok ansvaret for attestutstedelsen fra 2016. De ulike regionalstatene utstedte egne attester på ulike språk. I henhold til den nye loven om folkeregistrering (2012) skal registrene føres på det lokale språket i regionalstaten og på amharisk. Det samme gjelder attestene.

3 Navnetradisjoner

Tradisjonelt har etiopiere et egennavn og fars navn. Når det er nødvendig brukes også farfars navn. Alle tre navn fremkommer på attester. I dagligtalen brukes kun egnavnet. Tidligere statsminister Meles Zenawi omtales derfor som Meles, mens Zenawi er hans fars navn (Landguiden 2020). På samme måte omtales

³ Regionene er, i alfabetisk rekkefølge: Afar, Amhara, Benishangul-Gumuz, Gambela, Harari, Oromia, Somali, Trigray og Southern Nations, Nationalities, and Peoples' Region (SNNP). Bystatene er Addis Abeba og Dire Dawa. Addis Abeba er hovedstad for hele føderasjonen.

nåværende statsminister Abiy Ahmed som Abiy i dagliglivet, mens Ahmed, hans fars navn, kun brukes der det er nødvendig.

4 Etablering av nytt folkeregister

Identitetsforvaltningen i Etiopia har, som tidligere nevnt, tatt utgangspunkt i kebelene, som fra før har hatt ansvar for å føre bostedsregister og utstede det viktigste ID-dokumentet i en etiopisk sammenheng, kebele-kortet.

Registreringen av hendelser har derfor i stor grad vært basert på lokale myndighetspersoners kjennskap til og oversikt over befolkningen i sin kebele. Mangel på et felles, nasjonalt lovverk har medført en desentralisert og ukoordinert registreringspraksis, hvor de ulike institusjonene (kebeler, kirker osv.) har registrert hendelser uten noen form for samordning seg imellom eller med føderale myndigheter. Attester og ID-dokumenter har hatt ulik utforming, og har variert i farge, design og språk, avhengig av hvor de har blitt utstedt. Det eneste standardiserte dokumentet har vært pass, som utstedes sentralt.

For å strømlinjeforme registreringspraksisen og standardisere attester og ID-dokumenter, besluttet etiopiske myndigheter i 2012 å etablere et modernisert, sentralisert system for sivilregistrering. Den juridiske rammen for etableringen av det nye folkeregisteret er Registration of Vital Events and National Identity Card Proclamation N° 760/2012 (forkortet lov om folkeregistrering 2012), endret i 2017 (Vital Events Registration and National Identity Card Proclamation (amendment) N° 1049/2017, forkortet lov om folkeregistrering 2017).⁴

For å iverksette folkeregistreringen, opprettet myndighetene organet Vital Events Registration Agency (VERA) i 2012. Etter en planleggingsfase på fire år, begynte VERA den operative delen av arbeidet i august 2016. VERA er i dag etablert i 87 % av landets kebeler, og dekker alle landets regioner, med til sammen 19 320 registreringsentre (folkeregistre). Dekningen er høyest i hovedstaden Addis Abeba, som begynte registreringen først, og lavest i Somali- og Afar-provinsene (INVEA, møte i Addis Abeba, september 2019).

Det nyopprettede Ministry of Peace har det overordnede ansvaret for folke-registrene. Federal Vital Events Registration Agency (ofte forkortet F-VERA) har det overordnede ansvaret for implementeringen av loven. De lokale folke-registrene har ansvaret for selve registreringen og utstedelse av attester (Zewoldi

⁴ Folkeregistreringen var tidligere regulert av sivilloven fra 1960 (artikkel 47-153). Sivillovens bestemmelser ble imidlertid aldri implementert. Loven av 2012 er derfor Etiopias første lov om folkeregistrering som er satt ut i praksis (Gerbaba 2017, s. 27).

2019, s. 2). For mer detaljert informasjon om organiseringen av folkeregisteret, se World Bank (2016, s. 3) eller Zewoldi (2019, s. 4–5).

VERA & CSA (2014, s. 1) påpeker at det å etablere et folkeregister og innrullere hele befolkningen i det nye systemet er en enorm oppgave som det vil ta årevis å ferdigstille på landsbasis. Men som Verdensbanken (World Bank 2016, s. 1) påpeker, har Etiopia et gunstig utgangspunkt, ettersom en stor andel av befolkningen allerede er registrert i kebelene. VERA kan derfor benytte allerede etablert infrastruktur for å implementere folkeregistreringen.

4.1 Mangelfull registrering av hendelser

Det er lovpålagt å registrere fødsel, ekteskap, skilsmisse og død i folkeregisteret, og man kan – i teorien – bli bøtelagt dersom man unnlater å registrere disse hendelsene. I realiteten er det mange hendelser som enten aldri registreres, eller etterregistreres, da gjerne lang tid etter at de har skjedd, og først når man har behov for et dokument.

Andelen av befolkningen som er registrert i folkeregisteret er svært lav. I 2016 var andelen fødselsregistrerte 3 % (CSA & ICF 2017, s. 14). I dag er andelen som er registrert i VERA rundt 10 % av befolkningen, noe som er under gjennomsnittet i Afrika (INVEA, møte i Addis Abeba september 2019).

VERA & CSA (2014, s. 13) og danske innvandringsmyndigheter (The Danish Immigration Service 2018, s. 11) peker blant annet på følgende årsaker til at befolkningen i liten grad registrerer hendelser i folkeregisteret:

- Det er liten kjennskap til og kunnskap om folkeregistrene i befolkningen.
- Det finnes få insentiver til å registrere hendelser.
- Det er store avstander til nærmeste folkeregister i noen rurale områder.
- Det er avgifter knyttet til utstedelse av attester, og den som registreres kan bli møtt med krav om bestikkelser.
- Det er mange steder manglende infrastruktur, som moderne teknologi og stabilt strømnett.

Det at en person ikke er folkeregistrert, innebærer imidlertid *ikke* at vedkommende er ukjent for myndighetene. Det store flertallet av innbyggerne i Etiopia er registrert i den kebelen de er bosatt i, og kan således få kebele-kort, som er et viktig ID-dokument i hverdagen (World Bank 2016, s. 10)⁵. Det å være registrert i kebelen og ha kebele-kort anses av mange for å være tilstrekkelig, og de fleste vil

⁵ Det må tas forbehold om at i visse områder av Etiopia er det ikke vanlig å ha kebele-kort. Dette gjelder for eksempel i rurale områder i Somali-regionen (Landinfo 2017, s. 18), og det kan også gjelde i andre perifere områder hvor «alle kjenner alle» og det reelle behovet for ID-dokumenter er marginalt. Som det påpekes i Landinfo-notatet, er det kun fremmede som må identifisere seg i veikontrollposter og lignende i slike områder.

registrere seg i folkeregisteret først når de trenger en attest, for eksempel fødselsattest for å søke om pass.

5 Registrering av personopplysninger og utstedelse av attester

I henhold til loven av 2012 skal fødsel, adopsjon, farskap, død, ekteskap og skilsmisse registreres i folkeregisteret. Hver hendelse skal ha et separat register. Registerne skal føres i en bundet bok. På omslagssiden skal det stå registrerings-type og -sted.

Regler for registerføring finnes i lovens del II, mens prosedyrer for registrering finnes i del III.

Registerboken skal ha en original og tre karbonkopier. Originalen arkiveres i kebelen, mens kopiene sendes til det regionale VERA-kontoret, til det føderale kontoret (F-VERA) og til det nasjonale statistikkbyrået (Central Statistical Agency, CSA) (Zewoldi 2019, s. 5).

I Addis har man både et digitalt register som går tre år tilbake i tid, og et papirbasert register. I resten av landet er registerne utelukkende papirbaserte (IOM, møte i Addis september 2019).

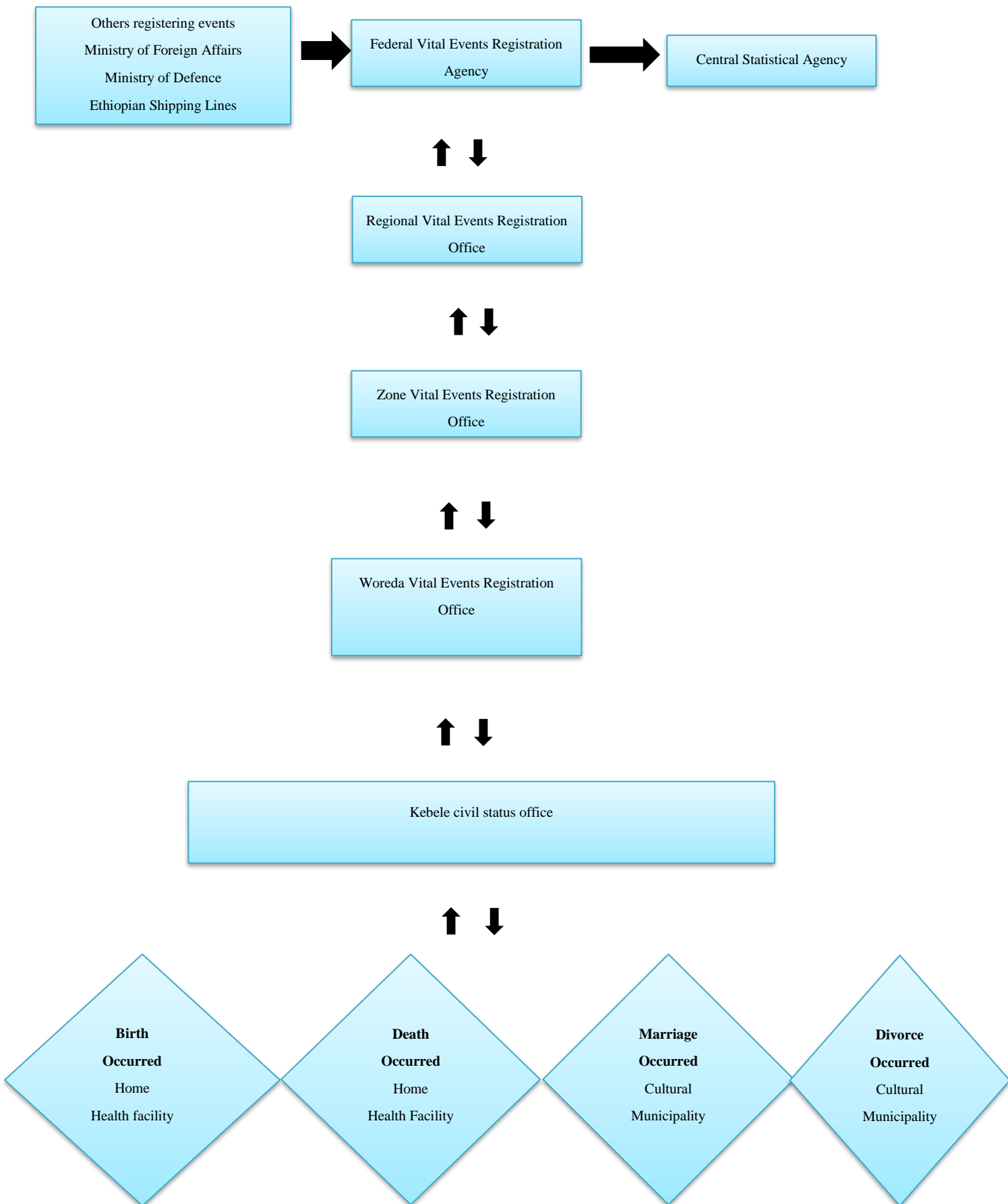
Sivilstatusattestene har nå et ensartet design i alle landets føderale stater. Formularet trykkes i et sentralt trykkeri (Berhanena Selam Printing) og distribueres til de ulike føderalstatene. Rammer i ulike farger indikerer ulike hendelser: fødselsattesten har blå ramme, adopsjonsattesten rosa, vigselsattesten grønn, dødsattesten brun og skilsmisseattesten grå ramme.⁶

I Addis, hvor registreringen er digitalisert, påføres attesten løpetekst og personalia med printer når den skrives ut. Under de mange strømbryddene påføres løpeteksten manuelt. Utenfor Addis Abeba påføres personalia manuelt (Woreda 9, Gulele SubCity, møte i Addis Abeba 2019).

Det er krav om personlig oppmøte ved innrulling i folkeregisteret, blant annet på grunn av opptak av fingeravtrykk (Yonas Alemayehu, e-post oktober 2019).

Tabellen under viser gangen i registreringen av livshendelser fra kebele-nivå og opp til føderalt nivå (World Bank 2016, s. 14):

⁶ På nettsidene til UNICEF (u.å.) kan man laste ned formular for fødselsattest, vigselsattest og dødsattest.

Arkiv i Addis Abeba. Foto: Anne Moseng Knutsen.

5.1 Fødsel

Etiopia er et av landene i verden med laveste andel av fødselsregistrering. Før folkeregisterloven ble vedtatt i 2012, var det ikke obligatorisk å registrere fødsler, og fødsler ble i liten grad registrert.

Med innføringen av loven av 2012 er det obligatorisk å registrere fødsel innen 90 dager. Til tross for dette, er andelen fødselsregistrerte barn fortsatt lavt (INVEA, møte i Addis Abeba september 2019).

Det er imidlertid store geografiske forskjeller i hvilken grad foreldrene registrerer fødsler. Fødselsregistreringen er høyest i Addis Abeba (24 %) og i Dire Dawa (19 %). Fødselsregistreringen er lavest (1 %) i regionene Amhara, Benishangul-Gumuz og Somali-regionen (CSA & ICF 2017, s. 13-14).

Strafferammen for å unnlate å registrere fødselen innen den lovpålagte fristen på 90 dager er bøter på opptil 5000 birr (1400 NOK), eller fengsel inntil seks måneder. Ifølge lederen for woreda-kontoret som Landinfo besøkte i Addis Abeba i september 2019, har denne straffebestemmelsen aldri vært brukt. Myndighetene bruker heller insentiver, som holdningskampanjer og lignende, for å oppmuntre foreldrene til å registrere fødselen.

Det er barnets foreldre, eventuelt verge, som har ansvar for å registrere fødselen. Begge foreldrene må være til stede ved registreringen, med mindre det er god grunn til at begge foreldrene ikke kan være til stede (UNICEF u.å.).

Dersom fødselen finner sted på sykehus, får foreldrene en fødselsmelding (notification paper) fra sykehuset som de tar med til folkeregisteret hvor de er hjemmehørende (Woreda 9, møte i Addis Abeba september 2019). Dersom barnet er født utenfor helseinstitusjon, er fødselen mer eller mindre basert på foreldrenes egenerklæring, eventuelt med støttende vitnemål. Ved registreringen legitimerer foreldrene seg med ID-kort.

Etiopiske borgere som er bosatt i utlandet kan registrere fødselen ved etiopisk utenriksstasjon (Etiopias ambassade i Stockholm, møte Stockholm november 2019; UNICEF u.å.).

Ifølge UNICEF (u.å.) er det gratis å registrere fødsel, mens utstedelse av attester har lokale satser (Zewoldi 2019, s. 6).

5.1.1 Fødselsattest

Når barnet er registrert i fødselsregisteret, skal registreringskontoret utstede fødselsattest umiddelbart (UNICEF u.å.). I realiteten får ikke alle som registreres fødselsattest (CSA & ICF 2017, s. 13).

Før innføringen av folkeregisteret i 2012, var fødselsattest et lite etterspurt dokument i Etiopia. Selv om antallet personer som har fødselsattest har økt noe, blant annet som følge av informasjonskampanjer og innføringen av krav om fødselsattest ved søknad om pass, har kun en brøkdel av befolkningen fødsels-

attest. De fleste skaffer seg fødselsattest først ved konkret behov, for eksempel i forbindelse med søknad om pass.

De gamle fødselsattestene, utstedt av for eksempel kebelers og kirker før VERA fikk ansvar for registrering av fødsler og utstedelse av fødselsattest i 2012, er fortsatt gyldige, og kan brukes i forbindelse med søknad om pass (Etiopias ambassade, møte i Stockholm november 2019).

5.1.2 Etterregistrering av fødsler

Ettersom det har vært uvanlig å registrere fødsler i Etiopia, er det mange voksne som registrerer seg i folkeregisteret i voksen alder, blant annet i forbindelse med søknad om pass.

Etiopiske myndigheter opererer med ulike definisjoner av etterregistrering. Fødsler som registreres innen et år etter fødsel, omtales som sen registrering (*late registration*). Ifølge Gerbaba (2017, s. 44) vil en sen registrering ikke ha noen praktiske konsekvenser, og rutinene for fødselsregistrering følges på vanlig måte. Registrering etter et år omtales som *delayed registration*, og kan, i teorien, straffes med bøter dersom fødselen har funnet sted etter at loven (2012) ble implementert i 2016 (Zewoldi 2019, s. 13).

Registrering av fødsler som fant sted før loven ble vedtatt i 2012 omtales som *backlog registration of birth*. Ved backlog registration sannsynliggjør søkeren sin identitet gjennom dokumenter som for eksempel kebele-kort, legeattest, vitnemål, dåpsattest og lignende (Gerbaba 2017, s. 45). Det er fødselsdatoen på disse dokumentene som står på fødselsattesten. Dersom søkeren ikke har noen dokumenter som kan sannsynliggjøre identitet, kan vedkommende ifølge IOM (møte i Addis Abeba, september 2019) bruke vitner. Når opplysningene er registrert i folkeregisteret, får personen en fødselsattest av den nye typen.

5.2 Død

Dødsfall skal registreres i folkeregisteret innen 30 dager. Det er personer som levde sammen med avdøde, som regel avdødes slektninger, som har ansvar for å registrere dødsfallet.

Dødsregisteret er normalt en papirbasert registerbok. Den som melder dødsfallet må framvise en medisinsk erklæring hvor dødsårsaken fremkommer. Ved ulykker eller ukjent dødsårsak melder politiet inn dødsfallet innen tre dager. Folke-registeret utsteder deretter en dødsattest (Lov om folkeregistrering 2012; UNICEF u.å.).

I medhold av loven fra 2012 skal dødsårsak registreres for alle dødsfall, men per i dag er det kun dødsfall som har funnet sted på helseinstitusjon som registreres.

Dødsårsaker registreres etter den internasjonale klassifikasjonen ICD-10 (Zewoldi 2019, s. 8).

6 Ekteskap

I henhold til familieloven (2000) kan ekteskap inngås enten sivilt (i kebele eller woreda), eller av en religiøs eller tradisjonell autoritet. Ifølge lov om folke- registrering (2012) skal ekteskapet registreres i ekteskapsregisteret, uansett på hvilken måte det er inngått.

Dersom ekteskapet inngås sivilt i en kebele eller woreda, har tjenestemannen som står for vielsen også ansvar for å utstede vigselfattest til ektefellene umiddelbart etter vielsen (lov om folkeregistrering 2012, artikkel 31, punkt 1).

Dersom ekteskapet inngås religiøst eller tradisjonelt, skal den som forrettet vielsen umiddelbart gi ektefellene en vigselfattest (lov om folkeregistrering 2012, artikkel 33).

Deretter skal ektefellene registrere ekteskapet i folkeregisteret (lov om folke- registrering 2012, artikkel 31, punkt 2). Folkeregisteret skal gi ektefellene hver sin kopi av en attest (certificate of registration of marriage).⁷

De fleste ekteskap inngås religiøst eller tradisjonelt. Selv om ekteskapet i henhold til loven skal registreres hos myndighetene innen 30 dager (lov om folke- registrering 2012, artikkel 18, punkt 1), er det grunn til å tro at få ekteskap faktisk blir registrert.

7 Skilsmisse

Skilsmisse gis av domstolen. Domstolen skal gi partene kopi av skilsmisse- dokumentet (lov om folkeregistrering 2012, artikkel 37).

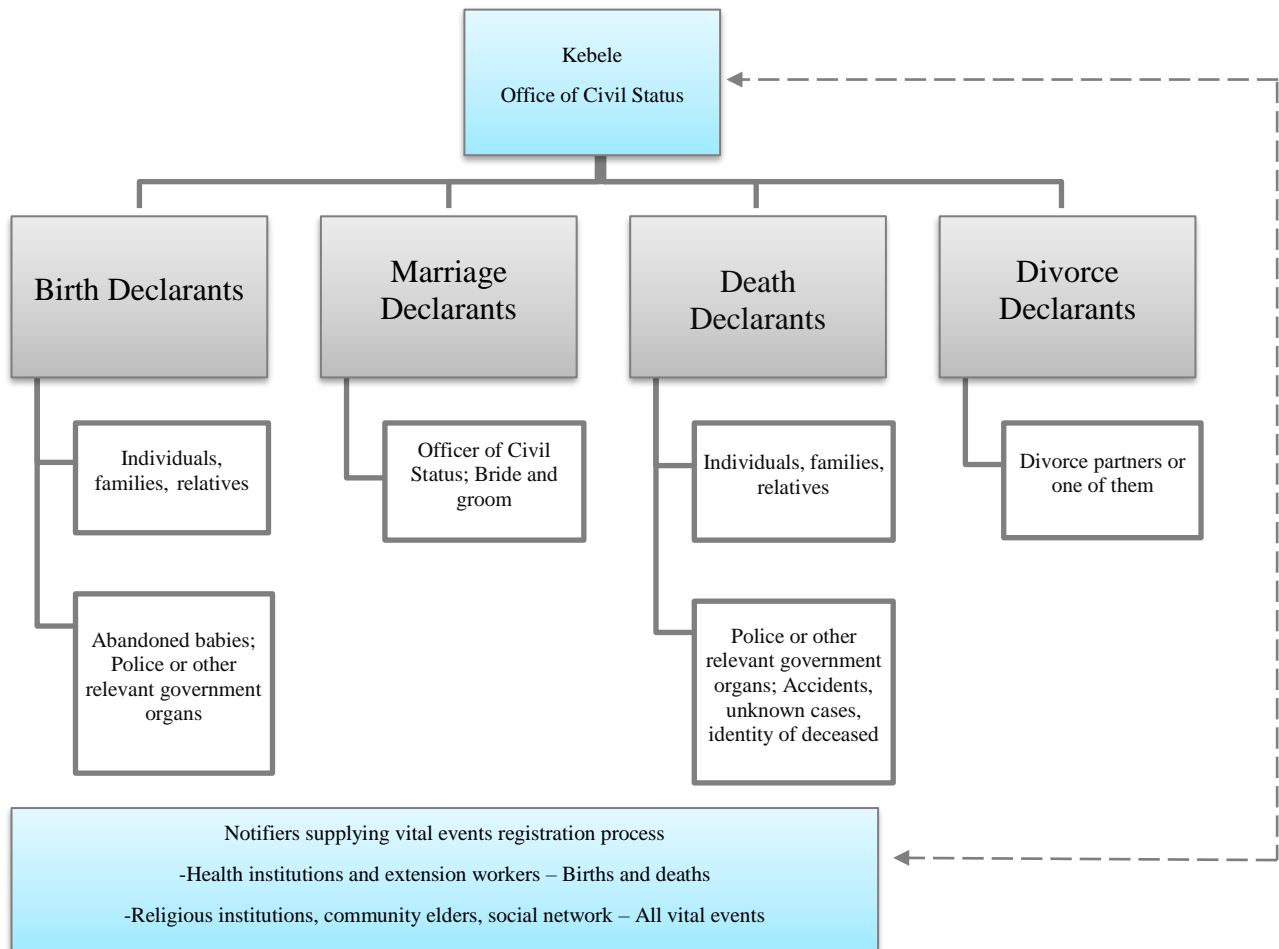
Ektefellene, begge eller en av dem, har ansvar for å ta med skilsmisedokumentet til nærmeste folkeregister for registrering innen 30 dager.

Folkeregisteret utsteder deretter en skilsmisseattest, som ektefellene får hver sin kopi av (lov om folkeregistrering 2012, artikkel 18, punkt 1, jf. artikkel 47, punkt 3).

⁷ På nettsiden til UNICEF (UNICEF u.å.) finnes spesimen av ekteskaps- og skilsmisseattest tilgjengelig for nedlastning.

I hvilken grad skilsmisser faktisk registreres i folkeregisteret, har Landinfo ingen informasjon om.

Figuren under oppsummerer registrering av sivilstatushendelser på kebele-nivå (Zewoldi 2019, s. 5):

8 Kort om sivilstatusdokumenter for flyktninger

Det oppholder seg om lag 900 000 registrerte flyktninger i Etiopia, men det reelle antallet er antagelig høyere (ARRA, møte i Addis september 2019). De største flyktninggruppene kommer fra Sør-Sudan, Somalia, Sudan og Eritrea (UNHCR u.å.).

De fleste flytningene oppholder seg i 26 flyktningleirer, mens en del eritreiske flyktninger er med i en såkalt Out of Camp-ordning, hvor de får oppholde seg utenfor flyktningleirene under visse vilkår. Et ukjent antall flyktninger er ikke registrert av myndighetene (ARRA, møte i Addis september 2019).

Fra oktober 2017 kan flyktninger i Etiopia registrere sivilstatushendelser på lik linje med etiopiske borgere, samt å få utstedt attester som dokumenterer hendelsen, i medhold av lov om folkeregistrering (2017) (ARRA, møte i Addis Abeba september 2019).

Det er myndighetsorganet Administration for Refugees and Returnee Affairs (ARRA) som har ansvaret for å registrere flyktninger, i samarbeid med UNHCR.

VERA har ansvar for sivilstatusregistreringen, og har et registreringskontor i alle flyktningleirene (ARRA, møte i Addis Abeba september 2019).

Det er hovedsakelig fødsler for barn født i Etiopia som registreres, men VERA kan også registrere fødsel for voksne født utenfor Etiopia dersom de etterspør det, for eksempel i forbindelse med søknad om familiegjenforening i et tredjeland.

Det er mulig å inngå sivil ekteskap på VERA-kontorene. VERA registrerer også vigslor og skilsmisse som er inngått i utlandet, basert på flyktingens egen informasjon. VERA foretar ingen ytterligere undersøkelser angående informasjonen som flyktingen oppgir (ARRA og NRC, møter i Addis Abeba september 2019).

Attestene er i utforming identiske med de tilsvarende attestene for etiopiske borgere, men informasjon om blant annet flykting-ID kommer i tillegg.

9 ID-kort (kebele-kort)

9.1 Kort om kebelen

Kebelen («nabolag» på amharisk) er det laveste administrative nivået i den etiopiske administrasjonsstrukturen (med unntak av Addis Abeba, hvor worda er det laveste nivået). Per september 2019 fantes det 19 230 kebeler i Etiopia (INVEA, møte i Addis Abeba september 2019).

En kebele ledes av en beboervalgt forsamling og administreres av en leder (kebele manager). Kebelen har mange ulike oppgaver, blant annet knyttet til helse, skole og andre tjenester til innbyggerne. En av kebelens hovedoppgaver er å holde oversikten over innbyggerne i kebelen og utstede kebele-kort.

Fra 2012 har kebelene vært ansvarlige for å implementere folkeregistreringen på lokalnivå. Lederen av kebelen fungerer derfor også som registrator (civil status officer), med ansvar for folkeregistreringen og utstedelse av attester i henhold til loven av 2012 (VERA & CSA 2014, s. 9; World Bank 2016, s. 6–9).

Kebele-kontoret og VERA-kontoret (folkeregisteret) er i praksis som regel samlokalisert. Det ligger imidlertid ulik lovgivning til grunn for de to rollene (kebele manager og civil status manager), som ofte er en og samme person. Kebele-registeret og folkeregisteret er også to separate registre (IOM, møte i Addis Abeba september 2019).

9.2 Kebele-register

Kebele-registeret er et bostedsregister som inneholder informasjon om kebelens innbyggere. Kebele-registeret er, bortsett fra i Addis Abeba, papirregistre som føres manuelt. Det finnes ingen enhetlig praksis for registerføringen. Det vanligste er at innbyggerne registreres på husnummer. Hvert husnummer har en mappe (eller familiebok) hvor alle husstandens medlemmer er registrert (DFAT 2017, s. 31). Informasjonen i mappen er navn på familieoverhode, familiemedlemmer og relasjoner mellom dem, bostedshistorikk, sivilstatus, kebelekort-nummer, utdanning, yrke med mer.

9.3 Kebele-kort

Kebele-kortet er det viktigste identifikasjonsdokumentet i Etiopia, og fungerer de facto som nasjonalt ID-kort for innbyggere over 18 år. Innbyggerne trenger kebele-kortet i nær sagt all samhandling med myndighetene, for eksempel for å søke om pass eller førerkort, stemme ved valg og reise innenlands. Kebele-kortet kreves også for å åpne bankkonto og skaffe SIM-kort. Kebele-kortet fungerer i tillegg som bosteds- og nasjonalitetsbevis, og har, inntil nylig, vært det eneste påkrevde underlagsdokumentet for å søke om pass. Ifølge Verdensbanken (World Bank 2016, s. 9) har anslagsvis 95 % av alle voksne etiopiere kebele-kort.

Kebele-kortet utstedes på lokalt nivå (i woreda i Addis Abeba og i kebele i resten av landet). Kortet er et papirdokument og har ingen enhetlig utforming. Kortet varierer i farge og design etter hvem som utsteder det, og gyldighetstiden kan også variere. Innholdet i kortet er i all hovedsak det samme (fullt navn, foreldre og besteforeldres navn, fødselsdato og -sted, yrke, etnisk gruppe, kontaktinformasjon til pårørende og foto av kortholderen). I tillegg inneholder kortet navnet på kebelen (woredaen) hvor kortet er utstedt, utstedelsesdato, utstedende tjenestemann og stempel (World Bank 2016, s. 9).

Det finnes heller ingen standardisert søknadsprosedyre. Utstedelse av kebele-kort er basert på utsteders kjennskap til søkerens identitet og tilknytning til kebelen (World Bank 2016, s. 7). I noen kebeler fyller søkeren ut et standardisert søknads-skjema, i andre kebeler er søknaden muntlig. Ifølge Verdensbanken (s. 7) aksepterer kebelene en rekke typer dokumentasjon ved søknad om kebele-kort. Vaksinasjonskort og skolebevis er vanlig dokumentasjon på alder. I noen tilfeller krever kebele-administrasjonen vitneførsel og/eller bekreftelse fra nabolagskomiteen som dokumentasjon på søkers identitet.

Kebele-kortets enkle utforming og manglende sikkerhetselementer gjør at det lett kan forfalskes eller utstedes med falsk informasjon (INVEA, møte i Addis Abeba september 2019).

9.4 Flytting fra en kebele til en annen

Ved permanent flytting skal kebele-kortet tilbakeleveres til myndighetene på stedet man flytter fra. Den som flytter får et referansebrev som vedkommende tar med til den nye kebelen. Referansebrevet kan brukes som midlertidig ID-dokument i påvente av at nytt kebele-kort blir utstedt. Det er en forutsetning at søkeren er myndig (over 18 år), er etiopisk borger og enten eier egen bolig eller at en huseier aksepterer å registrere vedkommende på sin adresse (Woreda 9, møte i Addis Abeba september 2019; World Bank 2016, s. 10).

Denne rutinen er innført blant annet for å forhindre at en og samme person har flere kebele-kort. Imidlertid er det grunn til å tro at prosedyren ikke alltid følges i praksis. En konsekvens av dette vil være at enkelte er i besittelse av flere kebele-kort.

Registrering og utstedelse av kebele-kort har tradisjonelt vært bygget på at kebelens administrasjon har god oversikt over og kjennskap til befolkningen i kebelen. Med stadig økende migrasjon innad i og utenfor Etiopia, er denne kunnskapsbaserte modellen for personregistrering lite hensiktsmessig. Dette er en av årsakene til at etiopiske myndigheter i 2012 besluttet å opprette et nytt folkeregistreringssystem.

9.5 Addis Ababa City Resident ID Card

I samarbeid med VERA begynte Addis Ababa City Administration å utstede elektroniske kebele-kort i begynnelsen av 2019. De elektroniske ID-kortene skal på sikt erstatte de papirbaserte kebele-kortene over hele landet. Per september var det utstedt 30 000 elektroniske ID-kort, foreløpig kun i Addis Abeba.

Kortet er utformet som et plastkort i kredittkort-størrelse. Det tas opp fingeravtrykk i forbindelse med søknad, men kortet inneholder foreløpig ikke chip med biometri. Kortet har en kode satt sammen av adresse, woreda og åtte tilfeldige tall. Kortet inneholder informasjon om holderens blodtype i tillegg til navn og adresse. Kortet har en strekkode som kan leses av med strekkodeavleser.

Søknadsprosedyrene er de samme som for kebele-kort (Woreda 9, Gulele SubCity, møte i Addis Abeba september 2019).

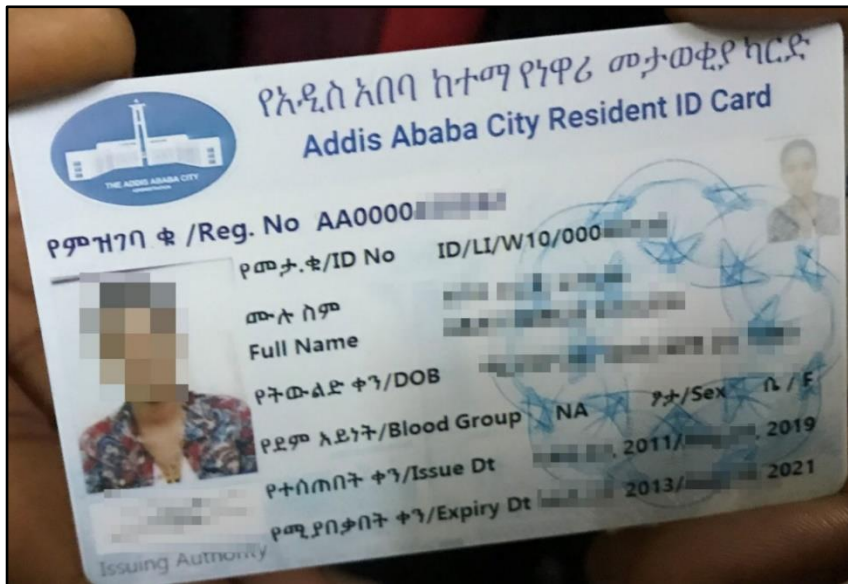

Foto: Anne Moseng Knutsen (bearbejdet av Nasjonalt ID-senter).

10 Pass

10.1 Beskrivelse av passet

Etiopisk pass er maskinlesbart og inneholder en strekkode med biodata og bilde av eieren (Nasjonalt ID-senter 2019).⁸ Passet er gyldig for fem år (INVEA, møte i Addis Abeba september 2019).

10.2 Utstedende myndighet

INVEA er utstedende myndighet for ordinære pass, utlendingspass og nødpass, mens Utenriksdepartementet utsteder tjenestepass og diplomatpass.

INVEA har ni lokale kontorer utenfor Addis Abeba som tar imot søknader om pass: Adama, Semera, Jijiga, Hawassa, Dire Dawa, Jimma, Dessie, Bahir Dar og

⁸ For ytterligere informasjon om passets utforming, se for eksempel Danish National ID Centre 2018.

Mekele.⁹ Etiopiske borgere bosatt i utlandet kan søke pass ved etiopisk utenriksstasjon.¹⁰

10.3 Søknadsprosedyre

Det er krav om personlig oppmøte for å søke om pass, blant annet på grunn av opptak av fingeravtrykk (INVEA, møte i Addis Abeba september 2019).

Ifølge INVEA (møte i Addis Abeba, september 2019) må følgende dokumentasjon fremlegges ved førstegangssøknad om pass:

- søknadsskjema med signatur
- kebele-kort (eventuelt bekreftelse fra den kebelen søkeren er bosatt i, dersom søkeren ikke har kebele-kort)
- fødselsattest (fra og med 2019)¹¹

Andre attester, som dåpsattester og eksamensbevis, kan brukes som tilleggsdokumentasjon ved behov, og vil forenkle myndighetenes ID-kontroll.

De lokale passmyndighetene foretar de innledende undersøkelsene av søkerens identitet. Når det lokale passkontoret har godkjent søknaden, sendes søknaden til INVEA i Addis Abeba. INVEA kan foreta ytterligere ID-undersøkelser ved behov. Passet personaliseres, og sendes tilbake til det lokale passkontoret, hvor søkeren kan hente det (Danish National ID Centre 2018, s. 6–7; INVEA, møte i Addis Abeba september 2019).

Søknadsprosessen tar opptil 45 dager ved normal prosedyre. Avgiften er 600 birr (167 NOK) for et pass på 32 sider og 900 birr (250 NOK) for et pass på 64 sider (Girma 2019). Mot et gebyr på 2186 birr (600 NOK) kan søknadsprosessen reduseres til fem dager.

⁹ Frem til 2019 krevde passutsteder at søkeren måtte dokumentere reiseplaner i form av dokumentasjon på studieplass, arbeidskontrakt eller lignende. Fra august 2019 falt dette kravet bort, og alle etiopiske borgere kan søke om pass uten slik dokumentasjon (Girma 2019). Etiopiske borgere bosatt i Somali-regionen skal ha hatt vanskeligheter med å søke om pass fra egen region. Bakgrunnen skal være at etiopiske myndigheter mistenker at det utstedes pass til personer som ikke er etiopiske borgere fra denne regionen. Det fremkommer av artikkelen i Somali Region News (2019) at mange i Somali-regionen oppfatter at kravet om å dokumentere konkrete reiseplaner rammer dem spesielt.

¹⁰ Se Landinfo (2019) for mer informasjon om søknad om pass fra Etiopias ambassade i Stockholm.

¹¹ Som følge av et nytt passdirektiv fra august 2019, må søkeren også legge ved fødselsattest. Dette innebærer at søkeren, dersom vedkommende ikke har fødselsattest fra før, må registrere seg på lokalt folkeregister og få fødselsattest. Så langt Landinfo kjenner til, finnes passdirektivet foreløpig kun på amharisk.

10.4 Utstedelsesprosedyre

Som tidligere nevnt, vil det lokale passkontoret foreta de innledende ID-undersøkelsene, og INVEA i Addis Abeba kan foreta ytterligere undersøkelser om nødvendig.

Ifølge den etiopiske ambassaden i Stockholm (møte i Stockholm, november 2019) består kontrollrutinene av:

- søk i databaser
- innhenting av opplysninger fra familie og annet nettverk
- undersøkelser i kebele/woreda

Det er uklart i hvilken grad underlagsdokumentene systematisk undersøkes. INVEA (møte i Addis Abeba, september 2019) opplyste at søkerens kebele-kort undersøkes, med særlig vekt på å fastslå om søkeren er etiopisk borger. INVEA opplyste at de «følger spesielt med på» eritreere og somaliere, uten at de spesifiserte nøyaktig hvilke kontrollrutiner det er snakk om og i hvilket omfang de gjennomføres.

10.5 Fornyelse av pass

Ved fornyelse av utgått pass leverer søkeren inn det gamle passet (Etiopias ambassade i Stockholm, møte i Stockholm november 2019).

10.6 Mistet eller stjålet pass

Dersom passet er mistet eller stjålet, må passholderen melde fra til myndighetene, som annullerer passet. Deretter må søkeren søke om pass på nytt etter vanlig prosedyre (Etiopias ambassade i Stockholm, møte i Stockholm november 2019).

10.7 Barn

Myndighetsalder i Etiopia er 18 år. Mindreårige skal ha eget pass, og kan ikke lenger skrives inn i foreldrenes pass, slik de kunne tidligere.

Ved førstegangsutstedelse av pass til mindreårige fyller barnets foreldre ut et søknadsskjema med informasjon om mor, far og farfar, deres statsborgerskap, samt foreldrenes passnummer og kontaktinformasjon. I tillegg til søknadsskjemaet legges barnets fødselsdokument ved søknaden. Søknaden underskrives av begge foreldrene (Embassy of the Federal Democratic Republic of Ethiopia in Stockholm u.å.).

11 Legalisering av dokumenter

Etiopiske dokumenter som skal brukes utenfor Etiopia, må legaliseres for å ha rettsvirkning. Det er det etiopiske utenriksdepartementet (MFA) som legaliserer dokumenter til bruk i utlandet.

Et sivilstatusdokument som skal brukes i utlandet, må først legaliseres i Vital Events Registration Certification i Addis Abeba, som bekrefter stempelet til kebelen (woredaen) og tjenestemannens signatur. Deretter går attesten til MFA, som legaliserer både kebelens (woredaens) stempel og signatur, og Vital Events Registration Certifications stempel og signatur (Vital Events Registration Certification Service, møte i Addis Abeba september 2019).

12 Kommentar til dokumentenes notoritet

12.1 Korrupsjon

I Transparency Internationals rangering av korrupsjonsnivåene i verdens land (TI 2018) ligger Etiopia på 114. plass av 180 land. Korrupsjon og bestikkelser er utbredt i landet, men korrupsjonsnivået anses likevel for å være noe lavere enn i andre land i regionen. Korrupsjonsnivået varierer også fra region til region innad i Etiopia. Småskala bestikkelser er likevel utbredt i alle deler av offentlig forvaltning:

Petty corruption seems to exist in almost every office. Officials from the traffic police, court, customs and trade licenses office, land acquisition department, licensing, and tax collection, as well as government procurement, have faced allegations of bribery. (Mulatu 2014, som sitert i Rahman & Idris 2018, s. 6).

Selv om det, etter det Landinfo kjenner til, ikke finnes studier om hvordan korrupsjon og bestikkelser fungerer med hensyn til dokumentutstedelse i Etiopia spesielt, viser forskning på dokumentutstedelse på det afrikanske kontinentet for øvrig (Blundo & Olivier de Sardan 2006) at bestikkelser først og fremst brukes til å få tilgang til tjenester eller forgang i saksbehandling. Imidlertid kan det ikke utelukkes at det er mulig å bruke bestikkelser for å få utstedt underlagsdokumenter med uriktig informasjon, som senere kan brukes til å søke om pass. Dette innebærer at man ikke uten videre kan gå ut fra at etiopiske pass er utstedt på bakgrunn av underlagsdokumenter med korrekt informasjon.

12.2 Ekte dokumenter med uriktig innhold

Med ekte dokumenter med uriktig innhold menes dokumenter som er utstedt av riktig myndighet, men med et innhold som ikke er i overensstemmelse med registrene eller reell identitet.

Det er bred enighet blant kildene om at svakhetene i systemet gjør det mulig å fremskaffe ekte pass med uriktig innhold, særlig på bakgrunn av totalfalske underlagsdokumenter eller ekte underlagsdokumenter med uriktig innhold (DFAT 2017, s. 32). Dette har, ifølge danske innvandringsmyndigheter (The Danish Immigration Service 2018, s. 6), resultert i utstedelse av et stort antall ekte etiopiske dokumenter med uriktig informasjon.

Kebele-kortet har frem til nylig vært det eneste påkrevde underlagsdokumentet ved søknad om pass.¹² Ettersom det er relativt enkelt å skaffe seg et (ekte) kebele-kort med falsk informasjon¹³, som igjen kan brukes som underlagsdokument ved søknad om pass, er det åpenbart mulig å skaffe seg ekte pass med uriktig innhold. I hvilket omfang dette faktisk gjøres, har ikke Landinfo opplysninger om.

I tillegg til utfordringene knyttet til kebele-kortet, kjennetegnes den etiopiske identitetsforvaltningen av en rekke strukturelle svakheter som kan utnyttes med tanke på å anskaffe dokumenter med uriktig innhold, dokumenter som senere kan brukes som underlagsdokument ved søknad om pass. Under følger noen punkter som er relevante i vurderingen av etiopiske dokumenters notoritet:

- Manuell registrering og mangel på biometri begrenser automatisert verifisering.
- Det finnes ikke noe sentralisert kebele-register eller folkeregister, noe som blant annet innebærer at utstedende passmyndighet må henvende seg til lokalt folkeregister for å få bekreftet opplysningene i underlagsdokumentene, noe myndighetene selv opplyser å ikke ha ressurser til å gjøre.
- Det finnes ingen unik identifikator (som for eksempel ID-nummer eller personnummer) som fremgår på alle attester og dokumenter.
- Mangel på kontinuitet i ID-registreringen over tid gjør det vanskelig å etterprøve identitetsopplysninger.
- Hendelser etterregistreres lenge etter de har funnet sted, og registreringen baseres på søkerens egne opplysninger, eller bruk av vitner, i stedet for skriftlig dokumentasjon.

¹² Fra august 2019 kreves også fødselsattest ved søknad om pass. Imidlertid utstedes også fødselsattesten (dersom den er basert på en såkalt backlog registration of birth, se punkt 5.1.2) på bakgrunn av det samme underlagsdokumentet (kebele-kort), eventuelt vitner.

¹³ Under informasjonsinnhentingsreisen til Addis Abeba i september 2019 ble det gjentatt flere ganger at enhver enkelt kunne skaffe seg et ekte eller falskt kebele-kort på Mercato (markedet) for en billig penge. Dette synes også å være tilfelle i Somali-regionen (Landinfo 2017, s. 18), og sannsynligvis også i de øvrige statene i Etiopia.

- Masseregistrering av store befolkningskohorter, basert på opplysninger som søkerne selv gir, ofte kun støttet opp av vitneerklæringer, lenge etter at hendelsen har funnet sted, svekker kvaliteten på registrene.

I lys av blant annet punktene over, er det Landinfos vurdering at det er mulig å få ekte etiopiske dokumenter, herunder pass, med uriktig innhold. Landinfo har imidlertid ingen informasjon om omfanget.

12.3 Falske dokumenter og pass

Den tekniske kvaliteten på etiopiske pass har blitt mer sofistikert, og derfor vanskeligere å forfalske (Storbritannias ambassade, som sitert i The Danish Immigration Service 2018, s. 12).

I henhold til den amerikanske ambassaden i Addis Abeba (som sitert i The Danish Immigration Service 2018, s. 13) er det relativt få falske etiopiske pass i sirkulasjon. Dette er, som det påpekes, logisk, ettersom det er enkelt å skaffe ekte dokumenter med falskt innhold:

The U.S. Embassy indicated [...] that Ethiopian passports were rarely fraudulent as it was fairly easy to obtain breeder documents with inaccurate information that can be used for the demand of a new passport (The Danish Immigration Service 2018, s. 13).

IOM (møte i Addis Abeba, september 2019) påpeker det samme. IOM verifiserte rundt 800 etiopiske dokumenter (ID-dokumenter, vitnemål, rettsdokumenter med mer) i 2018, og kun 3 % av dem var falske.¹⁴

Imidlertid påpeker flere kilder (DFAT 2017, s. 32; diplomatisk kilde, møte i Addis Abeba september 2019) at mange ekte pass inneholder falske Schengen-visa for å etablere en falsk reisehistorikk.

¹⁴ IOM understreker at de kun undersøker dokumentets ekthet, ikke dokumentets innhold.

Skriftlige kilder

- Appleyard, D. & Orwin, M. (2008). The Horn of Africa: Ethiopia, Eritrea, Djibouti, and Somalia. I: Simpson, A. (red.), *Language and National Identity in Africa*. Oxford: Oxford University Press, s. 267–290.
- Blundo; G. & Olivier de Sardan, J.P. (2006). *Everyday Corruption and the State. Citizens and Public Officials in Africa*. London: Zed Books.
- CSA, dvs. Central Statistical Agency & ICF (2017, juli). *Ethiopia Demographic and Health Survey 2016*. Addis Abeba, Rockville, MD: CSA & ICF. Tilgjengelig fra <https://www.unicef.org/ethiopia/media/456/file/EDHS%202016.pdf> [lastet ned 16. januar 2020]
- The Danish Immigration Service (2018, november). *Ethiopia. Documents and citizenship*. København: The Danish Immigration Service. Tilgjengelig via <https://www.refworld.org/docid/5beacd6c4.html> [lastet ned 16. januar 2020]
- Danish National ID Centre (2018, 2. oktober). *The Ethiopian E-series passports*. København: Danish National ID Centre. Tilgjengelig fra <https://www.nidc.dk/-/media/0ECC4A184EA4490999169C50448C85A1.pdf> [lastet ned 14. januar 2020]
- DFAT, dvs. Department of Foreign Affairs and Trade (2017, 28. september). *Country Information Report Ethiopia*. Canberra: DFAT. Tilgjengelig fra <https://dfat.gov.au/about-us/publications/Documents/country-information-report-ethiopia.pdf> [lastet ned 16. januar 2020]
- Embassy of the Federal Democratic Republic of Ethiopia in Stockholm (u.å.). *Child registration form*. Stockholm: Embassy of the Federal Democratic Republic of Ethiopia in Stockholm. Tilgjengelig fra <http://ethemb.se/wp-content/uploads/2013/04/ChildRegistrationForm.pdf> [lastet ned 9. desember 2019]
- [Familieloven] (2000, juli). *The Revised Family Code Proclamation No. 213/2000*. Tilgjengelig via <https://www.refworld.org/pdfid/4c0ccc052.pdf> [lastet ned 20. januar 2020]
- Gerbaba, T.G. (2017, juni). *Implementation of birth registration laws in Addis Ababa: Implication for the Realization of the Rights of the Child*. Addis Abeba: Addis Ababa University. Tilgjengelig fra <http://etd.aau.edu.et/bitstream/handle/123456789/19185/Gemechu%20Tarekn.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [lastet ned 10. januar 2020]
- MA-oppgave i rettsvitenskap.
- Girma, K. (2019, 17. august). New Directive Eases Passport Application Process. *Fortune*. Tilgjengelig fra <https://addisfortune.com/new-directive-eases-passport-application-process/> [lastet ned 14. januar 2020]
- Landguiden. *Etiopia. Seder och bruk* (sist endret 6. januar 2020). Stockholm: Utrikespolitiska Institutet. [Elektronisk abonnementsstjeneste]
- Landinfo (2019, 16. desember). *Søknad om pass ved den etiopiske ambassaden i Stockholm*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2019/12/Etiopia-respons-Søknad-om-pass-ved-den-etiopiske-ambassaden-i-Stockholm-16122019.pdf> [lastet ned 16. januar 2020]

- Landinfo (2017, 6. mars). *ONLF i Somali-regionen og reaksjoner fra myndighetene*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/03/Etiopia-ONLF-i-Somali-regionen-og-reaksjoner-fra-myndighetene.pdf> [lastet ned 24. januar 2020]
- [Lov om folkeregistrering] (2017, august). *Vital Events Registration and National Identity Card Proclamation (amendment) No. 1049/2017*. Tilgjengelig via https://www.lawethiopia.com/images/federal_proclamation/proclamations_by_number/1049.pdf [lastet ned 30. januar 2020]
- [Lov om folkeregistrering] (2012, august). *Registration of Vital Events and National Identity Card Proclamation No. 760/2012*. Tilgjengelig via http://citizenshiprightsafrika.org/wp-content/uploads/2017/05/Ethiopia_proclamation-no-760-2012-vital-events-national-IDcard.pdf [lastet ned 28. januar 2020]
- Nasjonalt ID-senter (2019, 3. oktober). *Etiopia. Pass. EP-serien*. Oslo: Nasjonalt ID-senter. [Krever innlogging]
- Rahman, K. & Idris, A. (2018). *Overview of corruption and anti-corruption in Ethiopia*. Bergen: Chr. Michelsens Institutt. Tilgjengelig via https://knowledgehub.transparency.org/assets/uploads/helpdesk/overview-of-corruption-and-anti-corruption-in-ethiopia_2019.pdf [lastet ned 16. januar 2020]
- Somali Region News (2019, 5. mai). For Somalis, obtaining the Ethiopian passport is incredibly hard, even impossible. This must end. *Somali Region News*. Tilgjengelig fra <https://www.somaliregionnews.com/for-somalis-obtaining-the-ethiopian-passport-is-incredibly-hard-even-impossible-this-must-end/> [lastet ned 1. november 2019]
- TI, dvs. Transparency International (2018). *Corruption Perceptions Index 2018*. Berlin: TI. Tilgjengelig fra <https://www.transparency.org/cpi2018#highlights> [lastet ned 15. januar 2020]
- UNHCR (u.å.). *Ethiopia*. Genève: UNHCR. Tilgjengelig fra <https://www.unhcr.org/ethiopia.html> [lastet ned 17. januar 2020]
- UNICEF (u.å.). *Ethiopia*. New York: Unicef. Tilgjengelig fra <https://data.unicef.org/crvs/ethiopia/> [lastet ned 20. januar 2020]
- VERA, dvs. Vital Events Registration Agency & CSA, dvs. Central Statistical Agency (2014). *Establishing vital events registration and strengthening. A case study of Ethiopia*. Addis Abeba: VERA & CSA. Tilgjengelig via http://getinthepicture.org/sites/default/files/resources/eth_crvs_case_study_2014.pdf [lastet ned 16. januar 2020]
- World Bank Group (2016). *ID4D Country Diagnostic: Ethiopia*. Washington D.C.: World Bank Group. Tilgjengelig fra <http://pubdocs.worldbank.org/en/822621524689442102/Ethiopia-ID4D-Diagnostic-Web040418.pdf> [lastet ned 17. september 2019]
- Zewoldi, Y. (2019). *Snapshot of Civil Registration and Vital Statistic Systems of Ethiopia*. Ottawa: Centre of Excellence for CRVS Systems & United Nations Economic Commission for Africa. Tilgjengelig fra https://crvssystem.ca/sites/default/files/assets/files/CRVS_EthiopiaSnapshot_e.pdf [lastet ned 16. januar 2020]

Muntlige kilder

- ARRA, dvs. Administration for Refugees and Returnee Affairs. Møte i Addis Abeba, 2. september 2019.
- Alemayehu, Yonas. General Director, Addis Ababa City Government VERIA. E-post til Nasjonalt ID-senter, 16. oktober 2019.

Diplomatisk kilde. Møte i Addis Abeba, 5. september 2019.

Etiopias ambassade i Stockholm. Møte i Stockholm, 21. november 2019.

INVEA, dvs. Immigration, Nationality and Vital Events Agency. Møte i Addis Abeba, 6. september 2019.

IOM, dvs. International Organization for Migration. Møte i Addis Abeba, 3. september 2019.

NRC, dvs. Norwegian Refugee Council. Møte i Addis Abeba, 6. september 2019.

Vital Events Registration Certification Service. Møte i Addis Abeba, 3. september 2019.

Woreda 9, Gulele SubCity, Addis Abeba. Møte i Addis Abeba, 3. september 2019.